

מסורת הש"ס

א) גיטין מז. ע"ש;
ב) נעיל עד: וס"ן;
ג) שם וס"ן; ד) ז"ק ק"א.
ה) קדשין ז. דף מא. יבמות
ק"ס;
ו) יבמות שם;
ז) כסות מא., ז שם מג.;
ח) [מנחות מב. ע"ש];
ט) [פסחים לד. יומא ז. וכו'ס ס: מנחות נב. כסות כה:];
י) ס"א נולד;
יא) [ישעיה סו.];
יב) מרגש של סטורס.

תורה אור השלם

1. ולא הבוים בני ישראל
בי נשבעו להם נשיאי
העדה בין אלהי ישראל
וילנו כל העדה על
הנשיאים: יהושע ט יח
2. יונתי בחגי הסלע
בסתר המדרגה הראני
את מראיך השמיעני
את קולך בי קולך ערב
ומראיך נאנח:

שיר השירים ב די
3. ולציון יאמר איש
ואיש ילד בה ודוא
יבוננה עליון:

תהלים פו ה

מוסף רש"י

כי נשבעו להם. והיה
לה לאשלי אשנעמייהו
לא מוש דהור
כרנים [גיטין מז.]; ימים
שנים רבים שלשה.
גבי זנה דרשני הכי
נשלי נדה (שם). עדה
כתיב בהו. עדה עשרה,
דכתיב גבי מרגלים ומגדרי
(ד' לעיה הרעם. ילאו
יהושע וכלנ (שם). אדם
רוצה שתתבזה אשתו
בב"ד. לומר איט מפרדי
נכן, הלך צריך חקית
חכם מזי לקלקלה (שם).
טב למיתב טן די
מלמיתב ארמלו. משל
הא שהגשים אומרות על
נעל כל דהוא. שהוא טוב
לשנע עס שני גופים משנת
אלמנה (קדושין מא.) טן די,
גופים שנים, נעל ואשתו,
ואפילו אינו לה אלל
למות נעלמל (קדושין ז.
ובע"ז יבמות ק"ח). כלומר
אשה נכל דהו ניחא לה
(ב"ק ק"א.). דשומשמנא
גברא. נעל גון כמלה,
כורסיה בי חראתא רמי
לה. מחוקת עמנה כשאות
ונומת כסאה אלל תשובת
חזות הארץ [יבמות ק"ח].
דנפסא גברא. אומעו
מאוסה, מנפץ אמר (שם).
[כבודות מא.]. מומין
אלו. האמורין ככוכי, בין
קצועין בין עובדין. זמן זמן
שכן טו, פסולין באדם.
כסין לעבודה (שם מג.).

המדיר פרק שביעי כתובות

פסוק מפרש את המדיר

ולא הכוס בני ישראל
בגזעונים כתיב: **רצא אמר**.
הא דקתני
אלל חכם והתירה אינה מקודשת:
נאשה חשובה.
בת גדולים דאפי'
למ"ד רוצה אדם שתתבזה אשתו
בב"ד הכא אמר אי אפשי נאשה

דנרנית וגט נמי לא ניחא לי למיתבא
לה דלחסר נאמה ואחמה ולא
ניחא לי לליהוו קדושין:
אכל הוא.
אס אמר לה על מנת שאין עלי
מומין ונדרים:
טן די. גוף שנים.
משל הדיוט הוא שהגשים אומרות
טוב לשבת עס גוף שנים משנת
אלמנה:
דשומשמנא גברא.
משל הדיוט הוא מי שבעלה קטן כמלה:
כורסיה זי חראתא רמיא.
כסאה בין השרות ננות חורין מושיבה.
כלומר גם לי בעל כמוס:
נפסא.
מנפס אמר. ואומנות מאוסה היא:
סיקרייה כסיפי נצא וסיפי.
אינה צושה לקרותו על מפתן הבית
לישצ בזה אללו בפני הכל:
קולסא.
ממשפחת דופי:
טלפחי.
עדשים שהוא מאכל קל ואין חסרון כיס
כל כך אינה שואלת הימנו אך יקרא שמו
עליה:
וכולן מונוס וסונוס בצעליהן.
כל אלו שבעליהן שפלים ומראות להם
חזה אינו אלל שמזנות תחתיהן
וכשמתעצרות הן תולות את העובר
בצעל [ונוס להן נאנשים כל שהן
לפי שמזנות תחתיהן]:
הוסיפו עליהם.
ננשים שאין כזהנים:
זיעה.
זועה תמיד:
שומא.
וורוא"ה:
הוקן והחולה והמווס.
לגבי מומי כהמה תנן.
וקס"ד זיעה וריח הפה
דלדס ככלל מוואס:
זיעה אמוואס קא רמיס.
לאו רומיה היא מוואס
גופו מסריח ונלדס נמי פוסל אכל
זיעה דלדס אינה פוסלת כזהנים
דקתני הוסיפו עליהם:
דאפשר לעברה נקיוהא דחמרא.
צין קהה איגרי"א נלע"ז עד שיעבוד
עבודתו:
וריח הפה נמי כו'.
אכל גבי אשה שהוא מדבר עמה
כל שעה לא אפשר:
נעומדס על פדחסה.
ולעולם בשאין זה שער וצקנטה:
פדחסה.
מנחה:
ונעשה מקומו לנקס.
שנשאר שס רוסס משחייתה המכה:
לנקס פינדרור"א
ודוגמתה בשחיטת חולין (דף קמד).
גבי תנור כלי חרס דללקיה מנלקן:
למעלינוסא.
והכי קאמר נוי הוא לאשה שיהו דדיה
מוזדלים טפח:
גבי מומין סניא.
הך מתני' גבי מומין תניא דקא
חשיב זיעה ושומא וריח הפה
ושאר מומין וטפח צין שני דדי אשה:
וכמה.
נוי לה:
וכמה.
יהו גסין [אחת] משל כזרותיה
ויהא מוס:
ולציון יאמר.
משוס דאיירי זה רבי מיישא נקיט
לה. ולציון יאמר איש ואיש יולד
זה לעמיד נצא כשיתקיים מקרא
שכתובי' והציאו את כל אחים
מנחה לה' וגו' כל מקוס שימצאו
שס ישראל יאמרו העמים זהו
מצני ציון זה יולד זה נציאו שס:
ולציון.
כמו וישאלו אנשי המקוס
לאשמו [בראשית טו] על אשמו:
אחד הנוול זה כו'.
איש

איש יתירא קא דריש. אחד הנוול
זה ואחד המנפה לראותה יקרא
מצניה ויצאוהו אללה:
והוא יכוננה עליון.
הקצ"ה יכוננה להיות עליון
למעלה על כל העולם:
ותד מינייהו.
מצני ארץ ישראל:
עדיף.
פקחים ומריפים:
מתני' האנ צריך להציא ראי.
אס נא לתבוע כתובה מן האירוסין
מזה שממלן לקחתה:
נכנסה לרשות הבעל.
ניסת והוא נא להוציאה
נלא כמזה על מומין שזה:
הבעל צריך להציא ראי.
עדיס. וכולה מפרש בגמרא
[לקמן ע"ב]:
זמה דכרים אמורים.
שהבעל יכול לטעון על המומין:

עה.

אי הכי סיפא
דקתני אבא הוא שהלך כו'.
דנשלמא אי טעמא משוס דאין
אלס רוצה שתתבזה אשתו
בב"ד נבעל לא שייך יולתא
לינך שרגיל ללנת בב"ד כל שעה
לזרכו:
כאן בזיעה עוברת.
שיכול להעצירה ע"י רחילת
מיס דלכתי לא ידע דלפשר

לעצורי נקיוהא דחמרא דהיא לא
פסלה כזהנים שהעבודה לפי שעה
הוא אפשר שמרחיאה ועוברת ואין
לפרש עוברת שעשויה להתרפאות
דהיך נוקי מתני' נשאינה עוברת
הא דין קצועין צין עוברין קתני
ועי"ל דזיעה עוברת שעשויה להתרפאות
ואפילו לא העצירה כשר לעבודה
דלא מאיסה כולי האי ומוואס הוי
דווקא זיעה שאינה עוברת והא
דקתני צין קצועין צין עוברין
כלל מומין דקתני התם קאי
וה"פ צין קצועין שמויין נאומה
משנה צין עוברין שמויין שס כגון
ט מוורור:
וחכמים אומרים בד"א במומין שבסתר כו'.
נראה לרבינו ינאס דר"מ לא
פליג אמומין שצגלוי דמורה
דאין יכול לטעון דראה וניפייס
הוא כדאמר סתמא דהש"ס
בגמרא ועוד דאי פליג אמומין
שצגלוי אס כן משכתה לה סימפון
צעצדים צמומין שצגלוי לר'
מאיר ולא פליג אלל ציש מרחץ:

תנא וכולן מזונות ותולות
בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו':
תנא הוסיפו עליהן זיעה ושומא
וריח הפה והני כבהני לא
פסלי והתנן ^אהוקן ויהחולה
והמוואס ותנן ^במומין אלו בין
קבועין בין עוברין פסולין
באדם א"ר יוסי בר' חנינא לא
קשיא כאן בזיעה עוברת כאן
בזיעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוואס קא רמית
^ההתם גבי כהנים אפשר
לעברה בקיוהא דחמרא ומריח
הפה נמי אפשר דנקט
פילפלא בפומיה ועביד עבודה
אבל גבי אשה לא אפשר
האי שומא היכי דמיא אי דאית
בה שער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שער אי שומא
גדולה היא הכא והכא פסלה
אי שומא קמנה היא הכא והכא
לא פסלה לא פסלה דתניא
ישומא שיש בה שער ה"ז מוס
אין בה שער גדולה ה"ז מוס
קמנה אין זה מוס ואיווהי
גדולה פירש רשב"ג יעד כאיסר
האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא
בעומדת על פדחתה פדחתה
ראה וניפייס הוא א"ר פפא
בעומדת לה תחת כפה של
ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין
דלא מתחזיא א"ר חסדא הא
מילתא מגברא רבה שמיע לי
ומנו ר' שילא ח'נשכה כלב
ונעשה מקומו צלקת הרי זה
מוס תני נתן ביראה ה"ז מוס
דדי אשה טפח סבר ר"א
בריה דרבא קמיה דר"א
למימר טפח למעליהו פ"י
שהוא נוי לאשה. א"ל גבי
מומין תניא וכמה הוא נוי
אמר ג' אצבעות תניא ר"נ
אמר כל אשה שרדיה גסים
משל חברתה ה"ז מוס וכמה
א"ר מיישא בר בריה דרביב"ל
משמיה ה"ז מוסין עורה
בבית אביה ארץ להביא
ראיה שמשתארסה היו
בה מומין הללו ונסתחפה
שדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד
שלא תתארס היו בה מומין
הללו והיה מקחו מקח טעות
דברי ר"מ. וחכ"א כד"א
במומין שבסתר

תנא וכולן מזונות ותולות
בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו':
תנא הוסיפו עליהן זיעה ושומא
וריח הפה והני כבהני לא
פסלי והתנן ^אהוקן ויהחולה
והמוואס ותנן ^במומין אלו בין
קבועין בין עוברין פסולין
באדם א"ר יוסי בר' חנינא לא
קשיא כאן בזיעה עוברת כאן
בזיעה שאינה עוברת רב אשי
אמר זיעה אמוואס קא רמית
^ההתם גבי כהנים אפשר
לעברה בקיוהא דחמרא ומריח
הפה נמי אפשר דנקט
פילפלא בפומיה ועביד עבודה
אבל גבי אשה לא אפשר
האי שומא היכי דמיא אי דאית
בה שער הכא והכא פסלה אי
דלא אית בה שער אי שומא
גדולה היא הכא והכא פסלה
אי שומא קמנה היא הכא והכא
לא פסלה לא פסלה דתניא
ישומא שיש בה שער ה"ז מוס
אין בה שער גדולה ה"ז מוס
קמנה אין זה מוס ואיווהי
גדולה פירש רשב"ג יעד כאיסר
האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא
בעומדת על פדחתה פדחתה
ראה וניפייס הוא א"ר פפא
בעומדת לה תחת כפה של
ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין
דלא מתחזיא א"ר חסדא הא
מילתא מגברא רבה שמיע לי
ומנו ר' שילא ח'נשכה כלב
ונעשה מקומו צלקת הרי זה
מוס תני נתן ביראה ה"ז מוס
דדי אשה טפח סבר ר"א
בריה דרבא קמיה דר"א
למימר טפח למעליהו פ"י
שהוא נוי לאשה. א"ל גבי
מומין תניא וכמה הוא נוי
אמר ג' אצבעות תניא ר"נ
אמר כל אשה שרדיה גסים
משל חברתה ה"ז מוס וכמה
א"ר מיישא בר בריה דרביב"ל
משמיה ה"ז מוסין עורה
בבית אביה ארץ להביא
ראיה שמשתארסה היו
בה מומין הללו ונסתחפה
שדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד
שלא תתארס היו בה מומין
הללו והיה מקחו מקח טעות
דברי ר"מ. וחכ"א כד"א
במומין שבסתר

א) לכאורה צ"ע דהשמיט להא
דלמרנן דנעומדת על פדחתה
הוי מוס ואפילו בקטנה ואפי'
אין זה שער הכי כמין ל"ט על
הה"ף ו"ל ששמיטו ואולי
ללא ה"י זה גזירותם ו"ל.

הקצ"ה יכוננה להיות עליון
למעלה על כל העולם:
ותד מינייהו.
מצני ארץ ישראל:
עדיף.
פקחים ומריפים:
מתני' האנ צריך להציא ראי.
אס נא לתבוע כתובה מן האירוסין
מזה שממלן לקחתה:
נכנסה לרשות הבעל.
ניסת והוא נא להוציאה
נלא כמזה על מומין שזה:
הבעל צריך להציא ראי.
עדיס. וכולה מפרש בגמרא
[לקמן ע"ב]:
זמה דכרים אמורים.
שהבעל יכול לטעון על המומין:

ארץ ישראל

עין משפט ור מוצה

מג א [נטוע"ע יו"ד סי'
רכח סעי' נא];
מג ב מיי פ"ז מהל'
אשות הל' ז סמג
עשין מח טוש"ע א"ע סי'
לט סעי' ד;
מג ג מיי פ"ז מהל'
ציאת המקדש הל"ב
יג סמג לאין פח;
מג ד מיי פ"ו שם הל'
א;
מג ה מיי פ"ו שם הל'
יג;

מג ו ז ח ט י ב מיי פ"ז
מהל' אשות הל' ז
סמג עשין מח טוש"ע
א"ע סי' לט סעי' ד;
מג ל מיי פ"ה שם הל'
ד סמג שם טוש"ע
שם סי' קק סעיף ט;

לעוי רש"י

וורוא"ה ויירוא"ה.
יבלת.
איגרי"א. חומץ.
פינדרור"א [פינדרור"א].
סדק [של צלקת].

תוספות ר"ד

שכל המומין וכו'. פ"י
בכבודות מפרש להו. תנא
הוסיפו עליהן זיעה ושומא
וריח הפה תניא שומא
קטנה שיש בה שיער ה"ז
מוס גדולה ואין בה שיער
ה"ז מוס קטנה אין זה מוס
איהו גדולה פ"י רשב"ג
עד כאיסר האיטלקי א)
א"ר"ח הא מילתא מגברא
רבא שמנפא ליה ומנו
שילא (שומא בלב) ח'נשכה
כלב] ונעשה מקומו צלקת
ה"ז מוס תני נתן ביראה
בין דדי אשה טפח
סבר ר"א בריה דרבא
קמיה דר"א למימר טפח
למעליהו פ"י שהוא נוי
לאשה. א"ל גבי מומין
תניא וכמה הוא נוי
אמר ג' אצבעות תניא ר"נ
אמר כל אשה שרדיה גסים
משל חברתה ה"ז מוס
וכמה א"ר מיישא בר
בריה דרביב"ל משמיה
ה"ז מוסין עורה בבית
אביה ארץ להביא ראיה
שמשתארסה היו בה
מומין הללו ונסתחפה
שדהו נכנסה לרשות הבעל
צריך להביא ראיה שעד
שלא תתארס היו בה מומין
הללו והיה מקחו מקח
טעות דברי ר"מ. וחכ"א
כד"א במומין שבסתר

א) לכאורה צ"ע דהשמיט להא
דלמרנן דנעומדת על פדחתה
הוי מוס ואפילו בקטנה ואפי'
אין זה שער הכי כמין ל"ט על
הה"ף ו"ל ששמיטו ואולי
ללא ה"י זה גזירותם ו"ל.